

Nr 11

November 2020

TAJEMNOSTY

Käes on sügis. Ilmad jahenevad ja võimalus nohu või köha saada on suurem kui muidu. Just sellepärast võttis tädi Selma tarvitusele eriabinoõud – korteri puhastamine bakteritest toimub nüüd vähemalt kaks korda päevas!

Mida ütleb tädi Selma korterit puhastades?

Ootame vastuseid kuni 19. novembrini aadressil Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn või taheke@taheke.ee. Vastuseid võid saata ka Lastekraani kodulehelt. Vastusele lisa KINDLASTI oma ees- ja perekonnanimi, vanus ja aadress. On olnud juhtumeid, kui vastus on VÄGA HEA, aga autor pole sellele oma nime liisanud.

Võitjatele on auhinnaks Helena Kochi raamat „Kõhu mäss“ kirjastuselt Tammerraamat ja Tiina-Mall Kreemi „Muki ja Miisu ajaaugus“ Eesti Kunstimuuseumilt. Viimane on seotud ka näitusega „Kassid ja koerad“, millest räägib ka Täheke käesolev number.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida ütleb kraanajuht onu Kalju tädi Alma leitud hiidseene kohta. Aitäh kõigile nuputajatele! Saime üle saja vastuse!!!

Võiduvastused:

Onu Kalju ütleb: „Vahi vaid! Tõsiselt ka, Alma, millal sa OMETI pensionile lähed?“

Ida Maria Cavegn, 10 a, Harjumaa

„Oh, naabritädi, kas meie tita kisa läbi seinte kostab, et nii suurt luttu vaja on?“

Jaan Randek Rõuk, 8 a, Tallinn

„Alma võtab nunnuvõistlust liiga tõsiselt!“

Gordon Erik Kivimäe, 10 a, Haapsalu

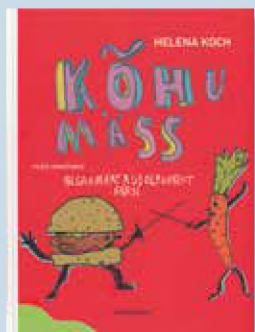
Ida Maria ja Gordon Erik saavad auhinnaks raamatu „Pahupidikool ja Hukatuse Pilv“, Jaan Randek saab raamatu „Nokk Pliik“.

Palju õnne! Auhiinad tulevad postiga.

TÄHEKE

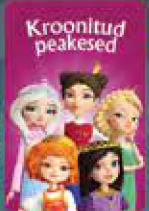
Joonistanud Hillar Mets

Saada oma jutumulli vastus, loe TÄHEKEST ning vaata multikaid, saateid ja filme >>>

LASTEEKRAAN.EE

SISUKORD

Varese valu	Juhan Voolaid	4
Muresalong ja rõõmusalong	Lüis Sein	6
Sajajalgse tähtis päev	Contra	8
Sajajalgne	Kalju Kangur	9
Parima kostüümi auhind	Reet Bobõlski	10
Lemmikloom	Kassid ja koerad kunstisaalis	12
Luuletused	Karl-Martin Sinijärv, Wimberg	13
Post		14
Meisterdus	Maskid	15
Pipi Pikksukk 75!	Ilona Martson	17
Nali		18
Arva ära!		19
Koomiks	Vahvad vibukütid	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Toimetaja Kadri Hinrikus
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett: Dan Mikkin

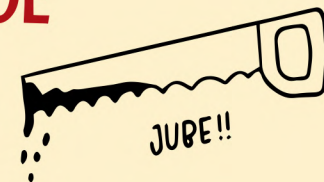
Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida e-arve püsimaksega
www.tellimine.ee või telefonil 617 7717

Esikaane on joonistanud Marju Tammik

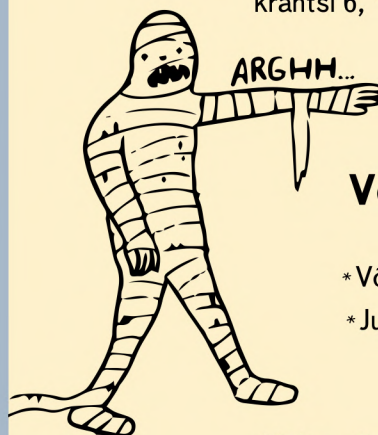

ALGAB UUS JUBEJUTTUDE VÕISTLUS!

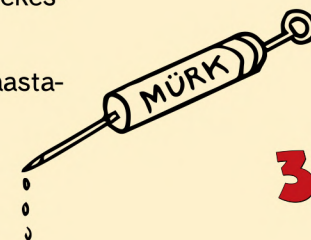
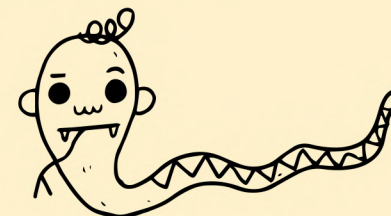
Tähelepanu, kõik jubejuttude sõbrad! Tähekesse toimetuse ootab taas oma lugejatelt uusi jutte.

Neid võib saata kuni 30. novembrini meiliaadressile taheke@taheke.ee või postiaadressile Täheke, Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Ja Lasteekraani kodulehelt võib samuti saata!

Võistluse tingimused:

- * Võistlus kestab kogu novembrikuu.
- * Jubejutt tuleb ise välja mõelda, see EI TOHI olla kusagilt kuulnud, loetud või filmina nähtud.
- * Kõige pikem jubejutt võib olla kuni 2000 tähemärki (1 A4 lk).
- * Võisteldakse vanuserühmades: 1. klass ja nooremad, 2. klass, 3. klass, 4. klass ja vanemad. Osaleda võivad kuni 12-aastased lapsed.
- * Töid hindab eesti lastekirjanikest ja Tähekesse toimetajatest koosnev žürii.
- * Võidutööd ilmuvad järgmise aasta Tähekeses ja Lasteekraani kodulehel.
- * Auhindadeks on raamatud ja ajakirja aastatellimused!

Juhan Voolaid

VARESELE VALU

Elas kord poisike, kelle nimi oli Martin. Martinil olid ilusad rohelised saapad. Talle meeldis väga nendega poriloikudes hüpata. „Poriloikudes võib hüpata ainult kummikutega,“ keelas ema, aga Martin ei kuulanud teda.

Ühel päeval kargas Martin jälle poriloiku. Saapad said märjaks, poiss külmetas ja jäi haigeks. Ema pani Martini voodisse, sidus poisile salli kaela ja kraadis teda.

„Palju on?“ küsis Martin.

„38,3,“ ütles ema kraadiklaasi vaadates. „Homme jääd lasteaiast koju.“

„Aga homme me õpime uut laulu,“ ütles Martin kurvalt. „Ma pean lasteaeda minema.“

„Ei,“ ütles ema. „Kohe kindlasti mitte! Uue laulu õpid ära siis, kui jälle terve oled.“

Ema tõi köögist sooja piima meega, istus Martini voodi äärel ja tegi poisile pai.

„Vaata, emme!“ hüüdis Martin järsku ja näitas käega akna poole. „Lind!“

Akna taga puuksal istus tõesti must lind. Lind vaatas ringi ja nokitses ennast tiiva alt.

„See on vares,“ ütles ema, „ja minu arust alles väga noor. Vanasti usuti, et inimene saab oma haiguse varesele ära anda.“

„Kas tegelikult ka?“

„Tegelikult muidugi mitte.“

„Aga proovime!“ ütles poiss. „Kui haigus varesele läheb, siis saan ma homme lasteaeda minna!“

„No proovida ju võib,“ ütles ema. Ta luges: „Varesele valu, harakale haigus, meie Martin saagu terveks!“

Nüüd juhtus veider asi. Martini õhetavad põsed muutusid kiiresti heledamaks ja palavik kadus. Ent varesepoiss Villi akna taga võpatas, hakkas tiibadega sapsima, tõusis oksalt lendu ja loperdas minema. Ta lendas kodu poole ja kraaksus valjult. Villil oli paha olla, pea valutas ja saba värises.

Varesepoiss elas jõe ääres kõrge puu otsas okstest pesas. Vareseema nägi poega tulemas. Ta sai kohe aru, et see on haige.

„No kus sa kolasid?“ hüüdis ta ning võttis poja enda tiiva alla sooja. „Kas keksisid jälle porilompides?“

„Ma ei keksinud porilompides,“ ütles Villi. „Lihtsalt istusin oksa peal, kui haigus mind tabas.“

„Ah, mis sa plärad!“ noomis vareseema. „Haigus ei taba kedagi iseenesest.“ Ta märkas puu all väikest rottit askeldamas ning luges: „Rotile valu, hiirele haigus, meie varesepõnn saagu terveks!“

Väike vares terveneksi hetkega, haigus aga vupsas rotitüdruk Mimmi sisse. Rotike piiksatas ja haaras käpakestega kõhust, kuid midagi polnud parata. Haigus oli kohal. Mimmi komberdas puujuurte vahelt praost sisse, sibas mööda pimedat käiku oma urgus, kus ootas teda rotiema.

„Mis siis sinuga juhtus?“ hüüatas rotiema. Ta ja põimis oma pika saba hellalt ümber lapse.

„Ma sain haigusega pihta,“ sosistas Mimmi.

„Sibasid lompides, jah?“ küsis rotiema karmilt. „Jalad said märjaks, jah?“

„Ei!“ hüüdis Mimmi. „Ma lihtsalt närisin üht oksakest, kui haigus minu sisse vupsas.“

„No sellist juttu pole ma küll veel varem kuulnud,“ ütles rotiema. Ta mõtles natuke ja luges siis: „Põrnikale haigus, vihmaussile valu, meie Mimmi saagu terveks!“

Rotitüdruk oligi silmapilkselt terve, ajas end püsti ja liigutas rõõmsasti pikki vurre. Kuid natuke maad eemal mulla sees tabas haigus vihmaussipoiss Robi. Nähes, et tema laps väänleb palju kiiremini kui tavaliselt, muutus vihmaussi ema murelikuks. Kuna vihmaussidel pole suud, siis räägivad nad omavahel väändekeeli. „Mis juhtus?“ väänles vihmaussi ema.

„Ma olen haige,“ vastas Robi emale vääneldes.

„See on küll paha lugu!“ väänles vihmaussi ema. Ta luges: „Kivile valu, samblatutile haigus, meie Robi saagu terveks!“

Vihmaussipoiss saigi kohe terveks. Valu vupsas samal ajal kivitüdruk Daisy sisse, aga kivid on, teadagi, väga tuimad. Daisy küll märkas valu saabumist, kuid ei teinud sellest välja. Kividel pole suud ja nad ei oska ka väänelda, seega räägivad nad vaikimise keeli.

„Emme, mind tabas haigus,“ vaikis kivitüdruk enda kõrval seisvale kiviemale.

„Kas kuskilt valutab?“ vaikis kiviema vastu.

„Ma ei tea,“ vaikis Daisy. „Võib-olla valutab, aga ma ei

tunne seda oma tuimuse tõttu. Palavik on mul kindlasti.“

„Palavik on hea,“ vaikis kiviema. „Kui see sul täiskasvanueani püsib, siis saad sauna kerisekivina tööle minna.“

„Hurraa!“ vaikis kivitüdruk. „Ma olen alati unistanud kerisekivi ametist.“

Väike kivi oli oma haiguse üle väga õnnelik ega andnud seda kellelegi edasi. Suureks saades läkski ta sauna tööle ja kõik oli korras.

Liis Sein

MURESALONG JA RÕÕMUSALONG

Keset suurt linna asus üks väike juuksurialong nimega „LAINELISED LOKID“. Seda salongi pidas kogenud ninasarvikuproua Saima, kes sättis oma klientide soenguid ning kuulas nende suuri ja väikeseid muresid. Kellele siis veel oma muresid kurta, kui mitte juuksurile ...

Saima ise oli aga väga rõõmsameelne ja jutukas. Salongis ei valitsenud kunagi vaikus — ikka vahutas seal šampoon, mürisesid föönid ja rääkisid suud.

Kuid ühel hetkel hakkas Saimale tunduma, et kõik tema salongi külastajad olid väga murelikud. Isegi tema kaunid soengud ei tõstnud nende tuju. Sellepärast pani Saima salongi uksele välja teate, et esimene klient, kes talle salongis ainult rõõme jagab, saab endale tasuta loomulikud, looduslikud, lainelised lokid.

Aastad muudkui möödusid ja mured aina kasvasid. Lõpuks tellis Saima salongile isegi uue sildi „MURE-

SALONG“. See oli ju ka mõistetav, sest Saima lõikas, värvis ja sättis soengusse juukseid üha harvem. See-eest keetis ta kannude kaupa kohvi ja kuulas tundide viisi teiste muremõtteid.

Näiteks kurtis igapäevane püsiklient, kaelkirjakuproua Loore, et ta on liiga pikka kasvu ja peab kandma parukaid, sest juukseid pole talle looduse poolt antud. Samas nuttis lõvipreili Miranda, et ta ei suuda ise oma sorakil lakka kammida, sest kamm teeb haiget ja paneb lõvi nutma, kuid lõvid ei nuta ju kunagi. Ja papagoi Stella suled olid liiga värvilised ja silmapaistvad ja Stella ei jaksanud enam temale osutuva tähelepanuga kuidagi toime tulla.

Pärast järjekordset pikka murepäeva keeras Saima oma salongi ukse lukku ja ei avanud seda kohe mitu päeva. Selle asemel pikutas ta pehmel diivanil, sõi mangojäämist ja luges tundide kaupa raamatutest anekdoote. Saima polnud ammu nii palju naernud.

Kuid nõutute klientide järjekord salongi ukse taga aina kasvas ja kasvas. Kardeti juba kõige hullemat — Saimat ennast on nüüd tabanud halvad mõtted ja pole enam kedagi, kellele oma mures toetuda.

Asi läks lausa nii kaugele, et ootamatult suletud salongi vastu tundis huvi linnapea. Ta kutsus Saima enda juurde

linnavalitsusse teed jooma ja seda Saima ka tegi. Linnapea selgitas Saimale muretsemise tagamaid ja rõhutas Saima olulist rolli tema klientide elus. Lõpuks mõistsid mõlemad, et salong tuleb taas avada, kuid seda täiesti uues kuues.

Järgmisel päeval avas Saima uuesti oma juuksurisalongi, mis kandis edaspidi nime „RÕÕMUSALONG“. Kliendid kohkusid esialgu uuest nimest, kuid hakkasid peagi taas Saima juures juuksuris käima. Nii kui keegi jälle elu üle kurtma hakkas, vastas Saima talle anekdoodiga. Kui alguses ei naernud anekdootide peale mitte keegi, siis ajapikku tõusid klientide suunurgad järjest rohkem ülespoole.

Rõõmusalong osutus muresalongist isegi populaarsemaks, sest kellele ei meeldiks hea tujuga salongist lahkuda. Lisaks oli Saima anekdootide rääkimises muutunud nii osavaks, et mõtles töö käigus neid aina juurde ja kaalus lausa oma anekdootide raamatu väljaandmist.

Saima vaev tasus end lõpuks kuhjaga ära, sest juba mõne aja pärast saabus salongi esimene rõõmus klient, kellel polnud mitte ühtegi muremõtet. Selle asemel tuli hoopis palju häid sõnu Saima salongi ja mõnusa linnaelu kohta. Saima oli seda hetke kaua oodanud. Ta naeratas tänuks ja täitis oma ammuse lubaduse — tasuta loomulikud, looduslikud, lainelised lokid rebaseprouale.

Saima lemmikanekdoot:

Siiliproua on juuksuris. Juuksur küsib:

„Kas sa mõnda rebast tunnend?“

„Tunnen küll,“ vastab siil.

„Kuidas tal ka läheb?“

„Ma ei tea ...“

„Millest ta mõtleb?“

„Ma tõesti ei tea ...“

„Kas rebane vahel juuksuris ka käib?“

Siil vihastab: „Mis asja sa sellest rebasest kogu aeg jahvatad?“

Juuksur: „Sul tõusevad okkad iga kord püsti, kui ma rebasest räägin. Siis on maru hea lõigata.“

K A V A L P E A .

Contra

SAJAJALGSE TÄHTIS PÄEV

SAJAJALGNE ENNAST HÄSTI
ÜLES LÜÜA TAHTIS,
KÄTTE JÕUDNUD OLI TÕESTI
PÄEV, MIS VÄGA TÄHTIS!

PRESIDENT TAL KÜLASTADA
PALUS OMA LOSSI,
EKS NÜÜD VAJA LEIDA SADA
KAUNIMAT KALOSSI.

„MUL ON TUHAT JALAVARJU –
RIKKUST MA EI SALGA!
KORJA VAID KUI MÄTTALT MARJU,
TÕMBA JÄRJEST JALGA.“

HOOGA JALGA VIIS KALOSSI
SAIDKI ÜHTEJÄRGE,
KUID SIIS TÕMBUS NÄGU MOSSI –
LIIGA PALJU VÄRVE!

„KÕRVUTI KAS PANNA TOHIB
ROHELIST JA VALGET?
JA KAS USSIMUSTER Ehib
MIND KUI SAJAJALGSET?“

JA ET POLNUD EES JA TAGA
SAMA JALANUMBER,
TÕSTA TULI MUUDKUI AGA
JALAVARJE ÜMBER.

ÜLE JÕU KÄIS TAL SEE JAMA,
TUNDES HINGEVALU,
PRESIDENTI KÜLASTAMA
TATSAS PALJAJALU.

Kalju Kangur

SAJAJALGNE

SAJAJALGSEL OLİ KAVAS
ÜKSPÄEV KÜLLA MINNA.
JUBA KAMBRI UKSE AVAS,
KUID JÄI SEISMA SINNA.

VAATAS – VIHMASADU ALGAB.
NÄGU LÄKS TAL MOSSI:
OLE HEA JA TÕMBA JALGA
SADAKOND KALLOSSI!

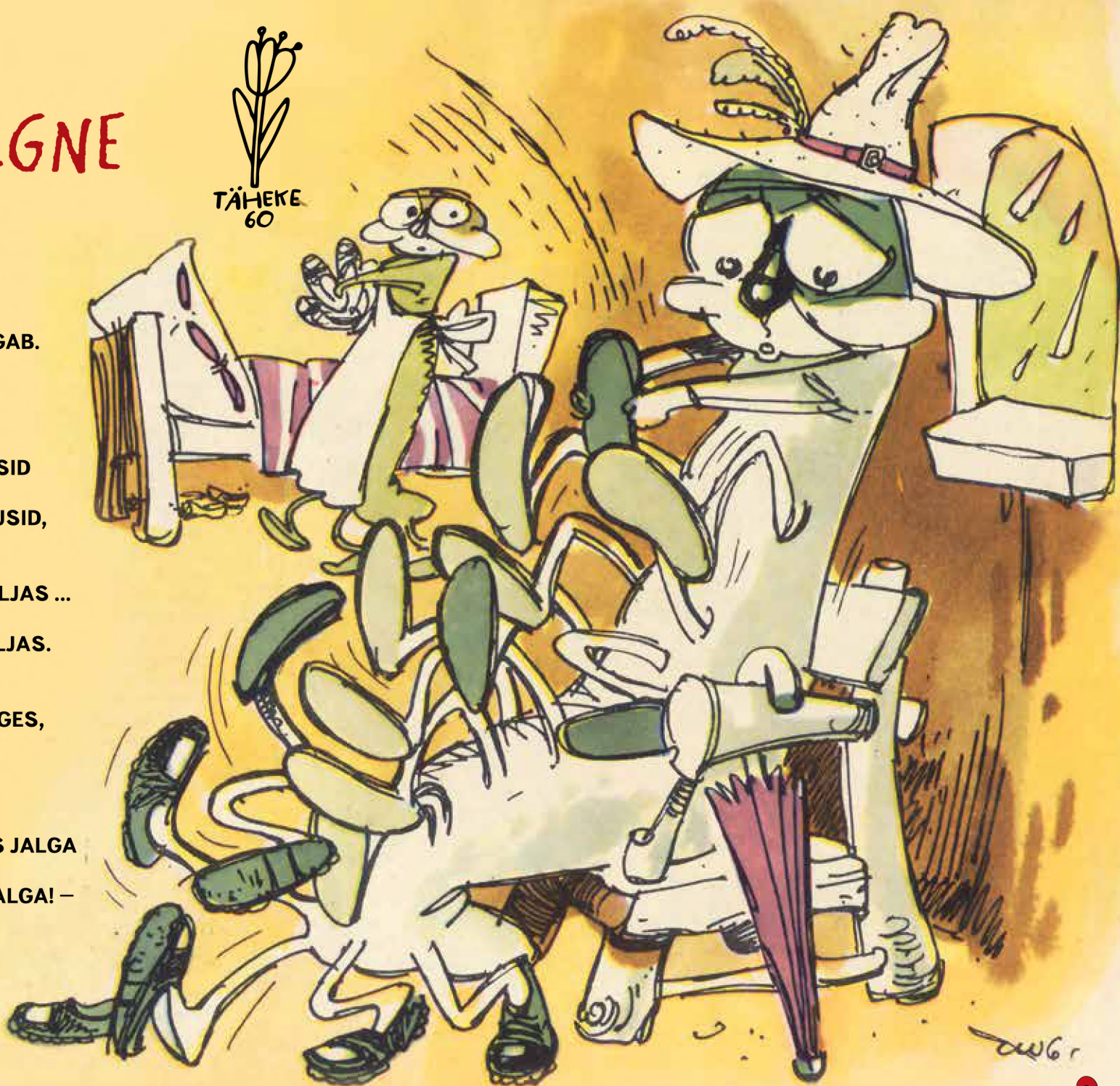
NAINE NURGAST JALANÕUSID
TALLE KÄTTE TASSIS.
MEHEL JUUKSED PÜSTI TÕUSID,
NÕNDA SEAL TA RASSIS.

ÜKS JA TEINE, KOLMAS, NELJAS ...
IKKA LÄHEB SEGI!
JUBA NAHK TAL AURAB SELJAS.
KÜLL TA TÖÖD SEAL TEGI!

„NELJAKÜMNE VIIES ...“ LUGES,
„NELJAKÜMNE KUUES ...“
NAINE SÄNGI ALLA PUGES
JÄRJEST UUSI TUUES.

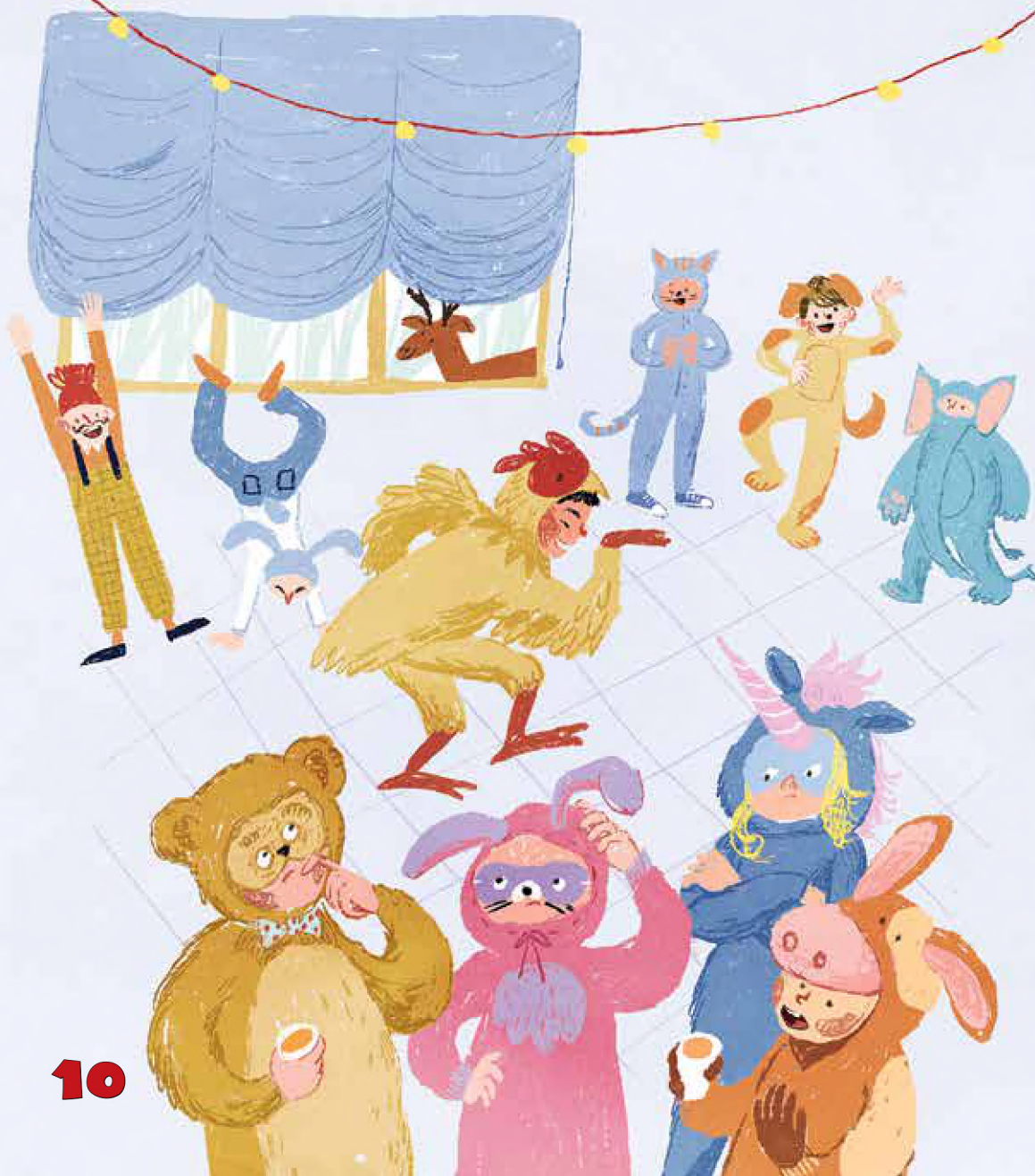
SEITSMEKÜMNENDAT MEES JALGA
TÕMBAMA JUST HAKKAS,
ÄKKI – KAS NÜÜD KIUS EI ALGA! –
VIHMASADU LAKKAS.

ÜHEKAUPA LOOPIS NURKA
VAENEMES KALOSSID,
ISTUS KAUA OMA URKAS,
MURELIK JA MOSSIS.

Reet Bobõlski

PARIMA KOSTÜÜMI AUHIND

„Midagi toredat ka,“ ütles õpetaja tunni lõpus. „Kadripäeval tuleb koolis karneval! Kõik kostüümid ja maskid on lubatud. Ka sõbra või õe-venna võib soovi korral kaasa võtta.“ Õpetaja silmad särasid seda rääkides nii väga, et 3.b klassile tundus, et õpetajale tõepoolest meeldib karneval, et tõenäoliselt panebki ta, täiskasvanud inimene, mõne tobeda kostüümi selga ja on seejuures veel rõõmus, sest see on ometigi Nii vana ja Nii äge komme.

Õpilased ise õpetaja vaimustust eriti ei jaganud. Vahetunnis läks tuliseks aruteluks.

„Mul ei ole ühtegi normaalset kostüümi,“ ütles Liisa.

„Karnevalid on küll rohkem lasteaia teema,“ leidis Markus ja turtsatas üleolevalt.

„Mul on küll pidžamaks lehmakostüüm, aga ma ei saa ju pidžamaga kooli tulla!“ kurtis Beti.

„Mul ei ole üldse aega kaltsukasse kostüümi otsima minna,“ virises Anni. Ta pidi peaaegu nutma puhkema, aga teised ei pööranud sellele suuremat tähelepanu, sest Anni nuttis nagunii kõige pärast, mis teda rõõmustas või kurvastas. Ja kõigi muude asjade pärast ka.

„Karnevalid on nõ-me-dad!“ võttis Oliver jutu kokku ja sellega oli kõik öeldud.

Karnevalipäeval nägi aga koolimaja ootamatult lahe välja. Suurem osa lapsi oli kooli tulnud kostüümides, paljudel olid ees maskid. Kõige agaramad kostüümitajad olid muidugi õpetajad ise. Ei tea, kas see neile tõepoolest meeldis või tahtsid nad õpilasi lustima meelitada. Igatahes suutis nii mõnigi eesli- või ahvi-kostüümis õpetaja oma rolli suurepäraselt sisse elada.

Koos õpetajatega kargles ennastunustavalt ka 3.b klassi Oliver. Veel paar nädalat tagasi oli poiss karnevali nõmedaks nimetanud, kuid nüüd jooksis kaagutades ringi, kanakostüüm seljas. Võibolla oli oma osa ka sellel, et tiigripidžamas huijuht oli lubanud parimale esinejale vahva magusa auhinna anda.

Ja Oliver oli auhinna nimel valmis kaagutama nii palju, kui võltsnökk vähegi võimaldas.

Korraga läks üks lahti ja sisse astus jõuluvana. November polnud veel läbi ja seega oli kõigile selge, et tegu on kostüümiga. Aga kuna nägu oli nii habemesse peitunud, ei olnud aru saada, kes seda parajasti kannab.

„Mina arvan, et see on Beti,“ ütles Liisa. Selle peale turtatas aga lehmapidžaamas tüdruk nii tuttavalt, et Liisa sai aru, et pakkus valesti.

„Äkki on see Anni,“ pakkus Karl. „Temal ju ei olnud karnevalikostüümi. Äkki leidis kapipõhjast jõuluanakostüümi ja tuligi sellega?“ Selle peale hakkas aga ükssarvikumaskiga tüdruk nii haledalt nutma, et kõik said aru, et hoopis see oli Anni.

Mõni pakkus veel üht või teist nime, aga tegemist oli kõigil palju ja aega pikemalt mõistatada polnud.

Jõuluvana mängis oma rolli igatahes väga hästi. Ta ohkis ringmängu ajal jämeda häälega oma haige selja üle, muretses põhjapõtrade pärast, kes maja ees parkisid, ning kirus kirjahunnikut, mis teda kodus ootamas oli. Kõigi suureks üllatuseks jagas jõuluvana karnevali lõpupoole ka kenasti pakitud kingitusi. Kostüümides lapsed läksid selle mänguga meeleldi kaasa, sest kinke saada on ju alati tore. Nii seisis jõuluvana ees reas tiigrid ja lehmad, ükssarvikud ja lõvid, sekka üks eriti rahutu kana.

Kui oli aeg pidu lõpetada, oli otsus üksmeelne: kõige ägedam kostüüm oli õpilasel või õpetajal, kes mängis jõuluvana! Kõvahääle hurraa ja ühe pettunud kaagutuse saatel ulatati jõuluvanale hiiglaslik kommikott, mille too üllatunud pominaga vastu võttis.

Viimase ringmängu ajal võttis jõuluvana seina äärest vargsi tühja kingikoti ning viipas lehmapidžaamas Betile. Nad hiilisid vaikselt kooli hoovi. Seal seisis õpetajate autode kõrval kärsitud põhjapõdrad ning sõiduvalmis saan.

„Küll on tore, et sa mind kutsusid!“ ütles jõuluvana.

„Tore on hoopis see, et sa päriselt tulidki! Sa meenusid mulle kohe, kui õpetaja ütles, et mõne hea sõbra võib kaasa võtta,“ lausus Beti.

„Aga nüüd pean ma minema, sest kibekiired ajad on kohe käes. Näeme ju juba vähem kui kuu aja pärast!“ lausus jõuluvana saani istudes.

„Helista, kui koju jõuad, või kirjuta Messengeri!“ hüüdis Beti liikuvale saanile järele. Jõuluvana noogutas ja surus kommikoti vastu kõhtu, et see tuule käes ära ei lendaks. Ega ta päriselt aru ei saanudki, mille eest ta selle võitnud oli.

KASSID JA KOERAD KUNSTISAALIS

Kadrioru kunstimuuseumis on avatud näitus „Alati meie kõrval. Kassid ja koerad 16.–19. sajandi kunstis“, kus igal teosel on jutustada oma lugu.

Saage tuttavaks, see on Bob! Bob oli Landseeri tõugu päästekoer, kes päästis 14 aasta jooksul 23 inimest. Kui ta vanaks jäi, sai ta autasuks medali ja söögivaru.

TUNDMATU KUNSTNIK, EDWIN HENRY LANDSEERI JÄRGI. NEWFOUNDLANDI KOER (LANDSEER). 19. SAJ. LÖPP. SOOME RAHVUSGALERII – SINEBRYCHOFFI KUNSTIMUUSEUM

Mis siin toimub? Kassikontsert! Milliseid helisid siit võiks kosta? Keskajal ja hiljemgi oli mitmetes maades kombeks paastuajale eelnevatel karnevali-pidustustel kõik pahupidi pöörata või lärmaka pila-kontserdiga üldise korra vastu eksijaid häbistada.

TUNDMATU PÕHJA-ITAALIA (?) KUNSTNIK. KASSIKONT-SERT. 17. SAJ I POOL. SOOME RAHVUSGALERII – SINEBRYCHOFFI KUNSTIMUUSEUM

Siin on kunstnik kujutanud oma lapsi koos pere lemmikuga looduses kena suvepäeva veetmas. 11-aastaselt Renaud'il ja 4-aastaselt Paulil hoiab silma peal õmblev hoidjatüdruk, eemal paistab amm beebi Mariaga.

ERNST FRIEDRICH VON LIPHART. KUNSTNIKU PEREKOND. U 1891-1892. EESTI KUNSTIMUUSEUM

SALLY VON KÜGEL-GEN. SOPHIE MENTERI PORTREE. 1887. EESTI KUNSTIMUUSEUM

Sophie Menter oli kuulus pianist, kes armastas kasse. Kas näed, kuhu kiisu on pugenud? Proua Menter võttis oma lemmikkassi Klecksi kaasa isegi kontsertreisidele.

*Eneli Raal, Kadrioru kunstimuuseum
Näituse kohta vaata lähemalt: kadriorumuuseum.ekm.ee*

Karl-Martin Sinijärv
SÜGIS ON SAI

JUBA JAANIPÄEVAST PEALE ON MUL ÜKS PROBLEEM.
MINGI MÕTE TEISI MÕTTEID MUUDKUI TOGIB-NÜGIB.
MINA OOTAN JÕULU, AGA MAAILMAL ON SKEEM,
MIS ÜTLEB, ET MEIL TULEB ÜLE ELADA VEEL SÜGIS.

ÕUNAD TULEVAD. JA VIHMA. KOOL JA LASTEAED.
PALJU KOHTI, KUHU VAJA SUURTE KÄSUL MINNA.
POLE PARATA. ON SIISKI IMELINE AEG.
VAHEL LÄHEN TÄNNA, KUIGI ÕELDAKSE, ET SINNA.

SIISKI JAANIPÄEVAST SAADIK ON MUL JÕULUISU.
TAHAN PEHMET LUND JA SOOJA KALLIMUSIPAI.
JAANIAEG JA JÕULUAEG ON AASTA SELG JA SISU.
KUI AASTA OLEKS HAMBURGER, SIIS SÜGIS OLEKS SAI.

Joonistanud Marge Nelk

Wimberg

NOVEMBER

ON VASTIKUKS MUUTTUNUD ILMAD
JA TAEVAS KÕIKK ÜHTVIISI HALL.
TAAS KAPILE ILMUVAD KINDAD
JA LAHTI END SIRUTAB SALL.

TUUL VILISTAB, UNDAB JA ULUB,
VETT JÄÄKÜLMA PILVED ON TÄIS,
SOE MÄLESTUS PÄIKESEST UNUB ...
AH, ALLES NII KAUGEL SEE NÄIS!

AH MILLEKS, AH MILLEKS, AH MILLEKS
NEED JÄRGNEVAD KUUD, EI MA TEA,
KUI MULLA SEES OOTTAVAD LILLED
JA KARUL ON PÕÕNATES HEA.

LAELAMP JA KÜÜNAL

Ühel õhtul, kui lamp juba kustu pandi ja tuba vaikseks jäi, ütles lamp küünale: „Tsauki! Mis sa teed seal all laua peal?“

Ning küünal vastas pahuralt: „Miks sa seda minult küsid?“

„Kellelt siis veel?“ ehmus lamp.

„Noh,“ ütles küünal mõtlikult. „Raamatult, telekalt ... Nemad on ju minust tähtsamad.“

„Kuidas nii?“ küsis lamp.

„Sina, lamp, oled ju nagu särav täht. Sind pannakse kogu aeg põlema ja kustu, aga mind ei panda põlema ega kustu.“

Lamp sai küünla probleemist aru ning ei küsinud rohkem. Järgmisel päeval lülitas ta end välja. Inimesed proovisid, aga lamp ei läinud põlema. Inimesed olid nii kurvad, aga siis märkasid küünalt ja mõistsid, et ka küünal on hea.

Sellest ajast peale on lamp ja küünal parimad sõbrad.

Liisbet Lepasaar, 2. kl, Tallinna 32. keskkool

ÖÖ

Ema hüüdis: „Lapsed, magama!“

Lapsed vannituppa plagavad.

Kõigepealt hambapesu,

siis kehapesu.

Hiljem voodis Toomas ja Kati

ja varsti jõuab Une-Mati.

Une-Mati teeb nipsu

ja ongi kuulda kesköö tiksu.

*Marie Loviisa Ainla, 1. kl,
Tallinna prantsuse lütseum*

SÜGISÕHTU

Sügisõhtus kohata võib tonte,

luukere klõbistab konte.

Ringi käia kodukäijad võivad

ja mõned kurjad nõiad.

Kuigi kõige väiksem põnn

julgeks sai,

kui ta võis võtta

kaitsva ema pai.

*Marie Loviisa Ainla, 1. kl,
Tallinna prantsuse lütseum*

*Joonistanud Kadrina
Annabel Soosaar*

Joonistanud Aarne Tselištšev, 3.b, A. Kitzbergi gümnaasium

Joonistanud Reti Ragun, 3.a, A. Kitzbergi gümnaasium

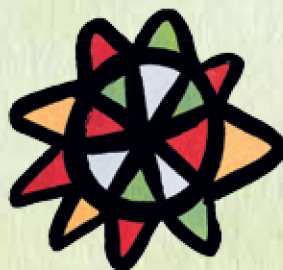
*Joonistanud Klemet Kasik, 3.b,
A. Kitzbergi gümnaasium*

MASKID

MEISTERDUS

1. LÕIKA LEHEKÜLG AJAKIRJAST VÄLJA.
2. OTSUSTA, KUMMA MASKI VALMISTAD.
3. KLEEBI AJAKIRJALEHT TUGEVAMALE PABERILE.
4. LÕIKA MASK VÄLJA.
5. PANE LÄBI VALGETE AUKUDE PAEL, MILLEGA SEOD MASKI NÄO ETTE.
6. VÕI KLEEBI KLEPLINDIGA MASKI TAHA PUUPULK VÕI TUGEV GRILLTIKK. SIIS SAAD MASKI PULGAGA NÄO EES HOIDA.

MAGUSAT MARDIPÄEVA!
KEPSAKAT KADRIPÄEVA!

Meisterdamist õpetas Kertu Sillaste

PIPI PIKKSUKK 75!

Kes tänapäeval ei tunneks Pipi Pikksukka – maailma kõige tugevamat tüdrukut, kes koos hobuse ja ahvipärdik herra Nilssoniga elutseb Segasumma suvilas?

Palju õnne sünnipäevaks, Pipi Pikksukk! Aga kui vana sa oled? Vaat sellega on küll omajagu segadust.

Nii näiteks teevad rootslased näo, et Pipi sündis siis, kui valmis esimene Pipi-lugude käsikiri. Selle kinkis Astrid Lindgren kümneaastaseks sünnipäevaks oma tütrele Karinile. Ka tänavu tähistati sel päeval, 21. mail, Rootsis „Pipi Pikksuka“ sünnipäeva.

Tegelikult jääb see päev juba 76 aasta taha. Karin sai kümneaastaseks 1944. aastal. Raamat ise aga ilmus novembris 1945, seega just praegu 75 aastat tagasi.

Pealegi olid lood pöörasest tüdrukust Pipi Pikksukast sündinud kirjaniku peas juba mitu aastat varem. Astrid jutustas neid oma lastele ja teistele

väikestele sugulastele – kokku kaheksale kuni kümnele lapsele – oma vanemate kodus Näsis juba 1941. aastal ja hiljemgi. Kui ta siis 1944. aasta kevadel jalaluu murdis, pani ta Pipi-lood igavusest kirja, sest pidi kaua voodis lamama.

Käsikiri läks teele suurele Bonnier kirjastusele, kes selle tagasi lükkas – võib ette kujutada, kuidas seda hiljem kahetseti! Sest kui „Pipi Pikksukk“ aasta hiljem kirjastuses Rabén & Sjögren ilmus, sai see kohe Rootsis

väga populaarseks. Ja on siiani.

Seega saab väita, et raamat „Pipi Pikksukk“ on 75 aastat vana. Pipi ise nii vana küll ei ole – nagu me kõik mäletame, sööb ta raamatu lõpus väänikupille ja jääb koos Tommy ja Annikaga igavesti üheksa-aastaseks.

Kui „Pipi Pikksukk“ ilmus, oli just äsja läbi saanud suur ja verine Teine maailmasõda. Seda on tajuda ka raamatut lugedes. Sest Pipi astub alati vägivalle vastu – olgu selleks kas siis üleannetud poisid, vargad, röövlid, politseinikud või tsirkuse direktor ühes vägimehe kange Adolfiga. Ta kaitseb alati nõrgemaid ja võidab. Ja kui hiilgavalt ta seda teeb!

Pipiga koos juba igav ei hakka – nii leidsid Tommy ja Annika. Leiavad ka paljud põlvkonnad lugejaid.

PIPI PIKKSUKA ESIMENE VÄLJAANNE

Ilona Martson

Juku on kellapoes: „Ma tahan osta äratuskella, mis ärataks üles isa, ilma et terve perekond üles ärkama peaks.“

Müüja vastab, et ei saa aidata. „Meil on siin ainult niisuguseid, mis äratavad kogu pere, aga isa magab ikka edasi.“

Joonistanud
Elina Sildre

Juku: „Issi, mis asi on ballett?“ „Ballett on säärane värk, et kui etendus algab kell 20.00, siis kolme tunni pärast on kell 20.15.“

Juku uurib vanaisalt, kas mõni tema lapsepõlve unistustest on täitunud.

„Oo ja, kui ema mul väiksena juukseid kammis, tahtsin ma alati, et mul neid poleks!“ meenutab isa.

Juku: „Doktor, kui ma keeleotsaga katsun hõbepaberit, milles on küpsetatud kartuleid, ja sealjuures sügan parema käega vasakut põlve, siis hakkab kõrva tagant torkima. Mida see peaks tähendama?“

Arst: „See tähendab, et sul on liiga palju vaba aega!“

Jukule tuleb tädi külla ja poiss tõmbab tal keelega üle pluusi.

„Kallis laps, mida sa ometi teed!“ ehmub tädi.

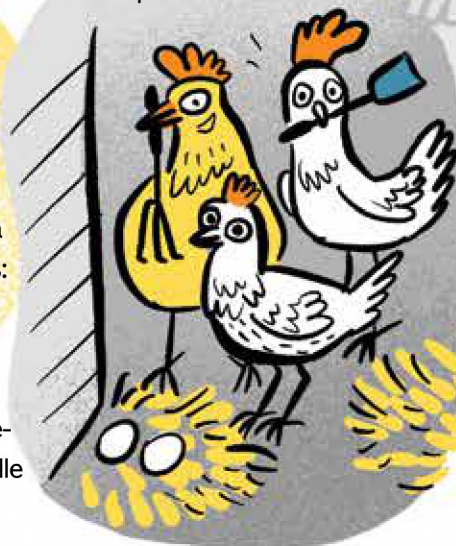
„Ma proovisin järele ja sain teada, et emal on õigus: su riided on tõesti täiesti maitsetud,“ vastab Juku.

„Kas sa oled rahul hiirelõksuga, mille ma sulle tõin?“ uurib vanaema.

„Ojaa — juba neli hiirt on seda nähes naeru kätte surnud!“ vastab Juku.

Jukult küsitakse, kas ta tõesti suudab vaimu välja kutsuda.

„Muidugi! Ainult et seni pole veel ükski vaim mu kutsumise peale tulnud ...“

LUGEJA NALJAD

Jõehobu jookseb inimestest kiiremini ja ujub inimestest kiiremini. Nii et jõehobuga triatlonis võisteldes peab panustama ratta sõidule!

Juku: „Ma hakkasin täna kanu pidama!“

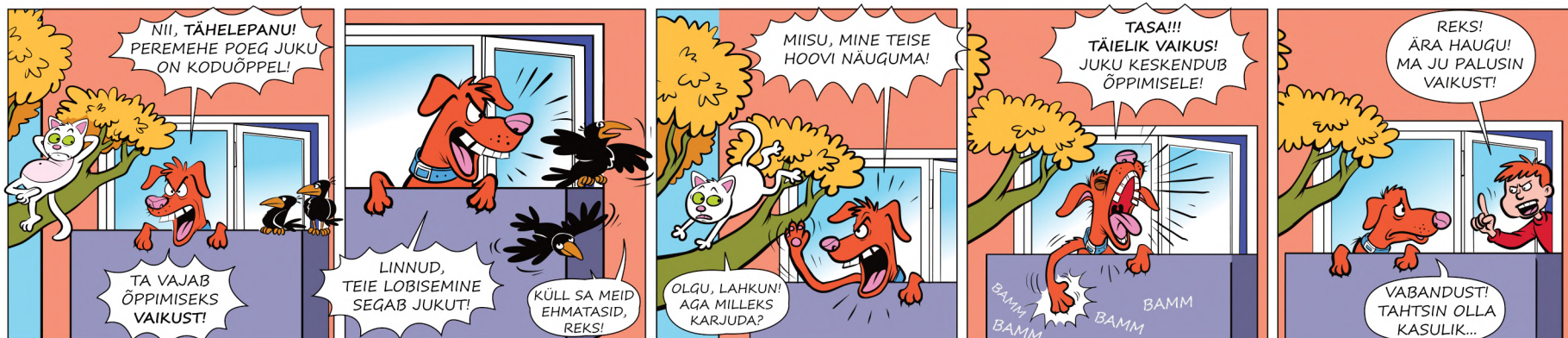
Õpetaja: „Aga Juku, millega sa neid toidad?“

Juku: „Tatraga ja muna-koortega.“

Õpetaja: „Aga kus nad sul elavad?“

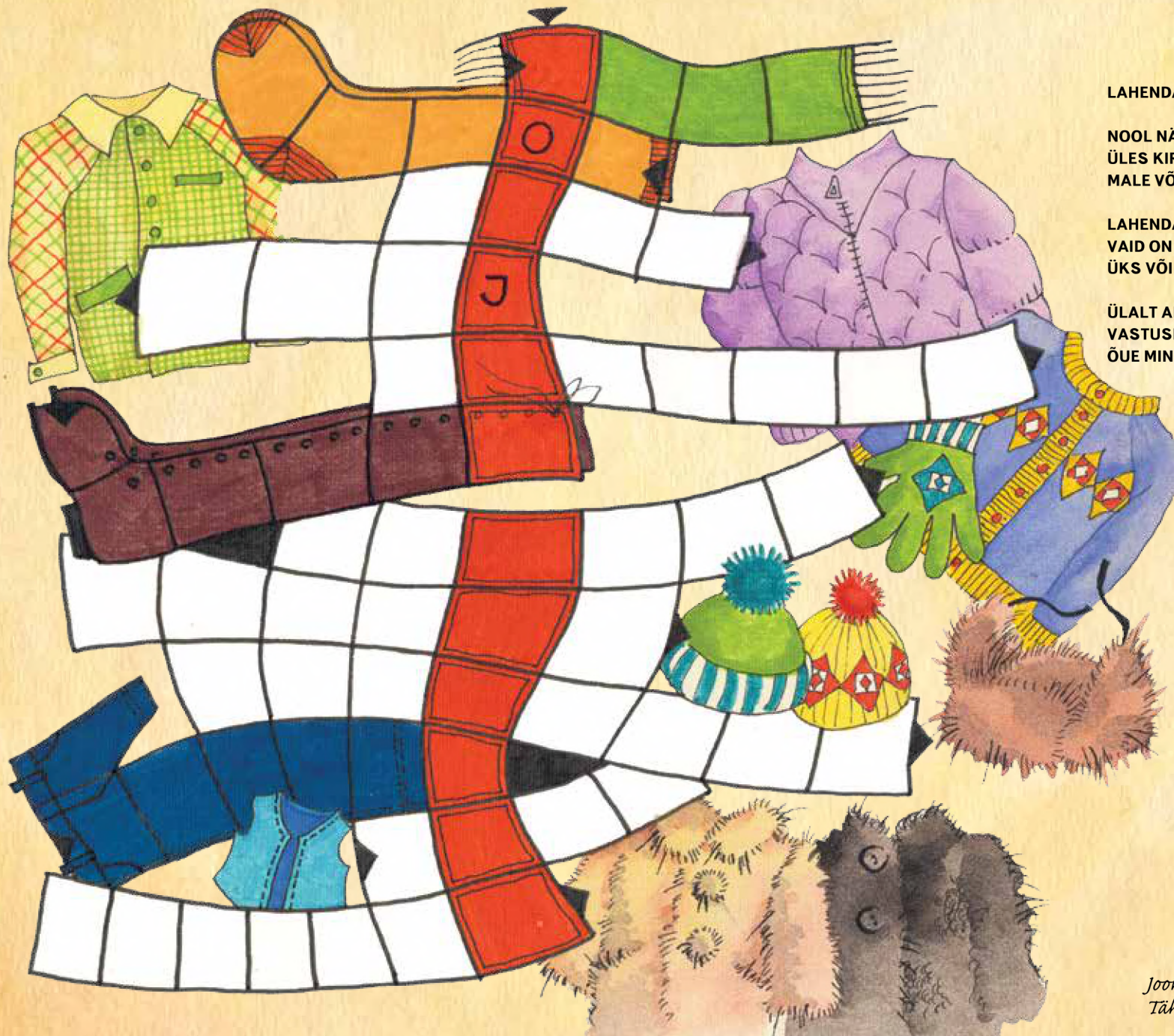
Juku: „Garaažis. Minu kanad söövad tööriistu ka. Labidas on juba täitsa sodiks nokitud!“

Saatis: Salme Saag, 9 a, Tartu

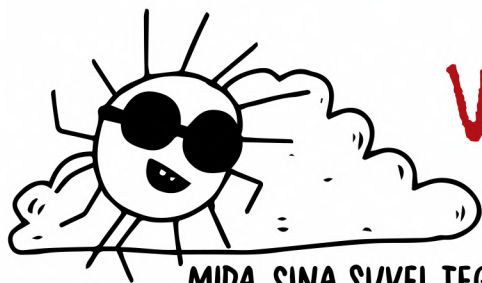
Joonistanud Elena Kopylova

**ÜLALT ALLA LUGEDES SAAD
VASTUSEKS, MIS ON NOVEMBRIS
ÕUE MINNES HÄDAVAJALIK.**

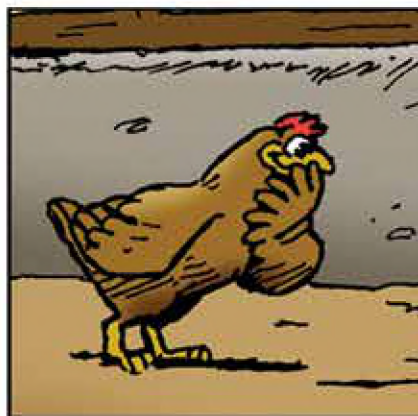
Tähekeste toimetused ootavad vastuseid 18. novembriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Lahendajate vahel loositakse välja tegevusraamat "Grühvli poeg".

EELMISE „ARVA ÄRA!“ VÕITJAD ON ROBERT OSTRAT JA KULDAR LUIKMEL. PALJU ÕNNE!

MIDA SINA SUVEL TEGID?

VAHVAD VIBUKÜTID

Joonistanud Thomas Scheileke

HIND 1.90 EUROT